

Complexnummer: 517240

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Station Roosendaal

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

517241, 517242, 517243, 526021, 526022

Woonplaats

Roosendaal

Gemeente

Roosendaal

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Stationsplein 1, 4702 VX te Roosendaal

Complexomschrijving

Inleiding.

STATION en BIJGEBOUWEN van de Nederlandse Spoorwegen. De algehele nieuwbouw van het station te Roosendaal werd in 1901 goedgekeurd. Deze nieuwbouw diende ter vervanging van het station uit 1853 dat meer naar het westen, tegenover de Vughtstraat, lag. Eerste aanbestedingen volgden pas in 1904 waarna men tot 1907 met de realisatie van het stationscomplex bezig was. Het stationscomplex werd ontworpen door rijksbouwmeester D.E.C. Knuttel op basis van voorlopige plattegronden van ir. G.W. van Heukelom en later ook aangepast naar aanleiding van voorstellen van van Heukelom. Van het complex worden het STATIONSGEBOUW met daarbij horend de PERRONOVERKAPPINGEN en TUNNEL, de LOCOMOTIEVENLOODS en het SEINHUIS met SEINBRUG en de DOUANELOODS beschermd. De oorspronkelijke monumentale ingangspartij van het station is verdwenen.

Omschrijving.

De bebouwing ligt verspreid op het NS-emplacement dat, overeenkomstig de spoorlijnen, langgerekt en oost-west georiënteerd is. Het stationsgebouw is naar het centrum van Roosendaal gericht en aan de zuidkant van het emplacement gesitueerd. Direct daarachter strekken zich de perrons met overkapping uit, onderling verbonden door een tunnel. Het seinhuis bevindt zich ten noord-oosten van het stationsgebouw, op het emplacement voor goederenvervoer, dicht daarbij ligt de seinbrug. De locomotievenloods staat nog verder naar het oosten aan de noordgrens van het emplacement. Evenwijdig aan het spoor, ten zuid-oosten van de stationsgebouwen bevindt zich de douaneloods, op het terrein van Van Gend en Loos.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering.

Het stationscomplex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van een sociaaleconomische, technische en typologische ontwikkeling. Het heeft architectuurhistorische waarden wegens de ornamentiek en bijzondere samenhang van exterieur en interieur. Het neemt een bijzondere plaats in in het oeuvre van de architect. Het heeft ensemblewaarde wegens de situering, verbonden met de ontwikkeling van de streek. Tevens bepaalt het stationscomplex mede het aanzien van de gemeente.

Monumentnummer*: 517241

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82663/177

*Woonplaats** *Gemeente** *Provincie**
Roosendaal Roosendaal Noord-Brabant

*Kadastrale gemeente** *Sectie** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel*
Roosendaal en Nispen A 5006

Omschrijving**

Inleiding.

LOODS voor opslag en doorvoer van goederen. Gebouwd in 1907. Thans in gebruik bij Van Gend en Loos.

Omschrijving.

Rechthoekige, bakstenen loods onder een zadeldak gedekt met golfplaten, voorzien van een groot overstek. In de topgevel een groot half rond raam met een kleine roedenverdeling. Tegen de zijgevel is een betonnen laad- en losperron aangebracht. In de gevel diverse poorten met moderne rolluiken, bovenlichten hebben een kleine roedenverdeling. In het interieur bestaat de kapconstructie uit stalen vakwerkliggers op geprofileerde kraagstenen.

Waardering.

Het object is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorisch waarde en als uitdrukking van een economische- en typologische ontwikkeling. De loods heeft ensemblewaarde als essentieel onderdeel van het totale stationscomplex.

Hoofdcategorie *Subcategorie* *Functie*
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen Opslag Loods

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 517242

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 april 2002
Kadaster deel/nr	82663/128

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Roosendaal	Roosendaal	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Roosendaal	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Roosendaal en Nispen	B			8148

*Omschrijving***

Inleiding.

Het SEINHUIS naar ontwerp van Van Heukelom maakte deel uit van een centrale bediening van wissels en seinen. Deze centrale seininrichting werd ontworpen door C.G.J.W. Koopman, ingenieur der Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen (SS) in 1908. Het was een voor die tijd zeer uitgebreide en moderne beveiliging. Inmiddels wordt het gebouw niet meer gebruikt.

Omschrijving.

Tweelaags vrijstaand uit donkerrode machinale baksteen opgetrokken pand onder een schilddak gedekt met kruispannen, de hoeken zijn voorzien van pironen. Het circa tien meter hoge seinhuis is op een rechthoekige plattegrond gebouwd, de hoeken gaan aan de zuidzijde op verdiepingshoogte door middel van natuurstenen, getrapte banden over in schuine kanten. Tevens zijn er sierbanden in strengperssteen. De verdieping is voorzien van een omloop met hekwerk op ijzeren consoles in zandstenen neuten en met een trap aan de buitenzijde (1990). Op de begane grond bevinden zich enkele getoogde ramen met een kleine roedenverdeling. In het midden van de gevel een bakstenen console voor de erker op de verdieping. De verdieping heeft transparant karakter met een aaneengesloten reeks ramen die na 1945 gewijzigd zijn. De oorspronkelijke bovenlichten met kleine roedenverdeling zijn wel bewaard gebleven. De bovenste rand van het gebouw is betimmerd. Het dak heeft een overstek met houten schoren. In het interieur zijn de oorspronkelijke installaties nog grotendeels aanwezig. Op de begane grond zijn de schijvenkelder met mechanische installaties en de brandstofkelder bewaard gebleven. Op de verdieping staat nog een groot deel van de installatie, bestaande uit 15 wisselhandels en 21 seinhandels. Thans zijn nog 13 handmatig bediende seintoestellen van het merk Siemens en Halske A.G. (Berlijn) aanwezig.

Waardering.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het seinhuis met installaties en bijbehorende trekdraden is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als uitdrukking van een sociaal-economische, technische en typologische ontwikkeling. Daarnaast heeft het architectuurhistorische waarde vanwege de compacte opbouw, de stijl en de detaillering. Het is een der weinige uit het werk van Van Heukelom overgebleven seinhuizen. Het heeft ensemblewaarde als belangrijk onderdeel van het geheel. Het is uiterst zeldzaam, na de verdwijning van de overige te Roosendaal gebouwde seinhuizen. Het is overigens ook landelijk uiterst zeldzaam.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Opslag

Transport

Functie

Locomotievenremise

Seinhuis

Monumentnummer*: 517243

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 april 2002
Kadaster deel/nr	82663/157

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Roosendaal		Roosendaal		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Stationsplein	1			4702 VX	Roosendaal		
Stationsplein	1 A	A		4702 VX	Roosendaal		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Roosendaal en Nispen		A				4436	
Roosendaal en Nispen		A				4435	
Roosendaal en Nispen		A				4434	
Roosendaal en Nispen		A				4433	
Roosendaal en Nispen		A				4432	
Roosendaal en Nispen		A				4441	
Roosendaal en Nispen		A				4428	

Omschrijving**

Inleiding.

Stationsgebouw naar ontwerp van G.W. Van Heukelom en D.E.C. Knuttel uit omstreeks 1905. Het rijk gedecoreerde gebouw draagt kenmerken van een Berlagiaanse bouwstijl.

Omschrijving.

Het gebouw bestaat uit enkele geschakelde bouwmassa's, tezamen een langgerekte plattegrond vormend, parallel aan de spoorlijnen. Het hoofdgebouw is uitgevoerd in baksteen op een met granieten platen beklede plint. Enkele constructieve en decoratieve elementen zoals de aanzetstenen van de ontlastingsbogen zijn uitgevoerd in natuursteen. De daken zijn gedekt met pannen. De diverse elementen worden onderscheiden door de tussen- en brandmuren die boven de dakvlakken uitsteken. Het belangrijkste, en oudste gedeelte is een tweelaagse bouwmassa op rechthoekige plattegrond onder afgeplat zadeldak met middenrisaliet met topgevel. Aan de linkerkant verlengd met een evenhoog gedeelte dat aan de voorzijde op de begane grond een uitstekend éénlaags gedeelte onder

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

lessenaarsdak heeft. Aansluitend het douanegebouw, aan de straatkant éénlaags met topgevel in het midden, boven het dakschild een opbouw met lichtbeuk. De zijgevel is twee lagen hoog met klimmend rondboogfries waarboven de lichtbeuk zich voortzet. In de lichtbeuk grote, dicht tegen elkaar aan geplaatste rondboogramen met metalen kozijnen. Daar aangrenzend, terugliggend ten opzichte van het douanegebouw een éénlaagse bouwmassa onder plat dak. Rechts van het hoofdgebouw de latere invulling door Van Ravenstein, deze sluit aan bij een restant van het oude station, een bouwmassa uit 1907 onder plat dak met dakschilden. Tegen de zijgevel opnieuw een rondboogfries. De voorgevel van de hoofdmassa heeft grote, samengestelde driedelige raampartijen. Op de begane grond rechthoekige ramen met in de getoogde bovenlichten een kleine roedenverdeling en kathedraalglas. De bovenlichten zijn per drie binnen een travee onder een segmentboog gevat. De ramen op de verdieping vormen steeds met drie een rondboog, ook hier met kleine roedenverdeling. Eronder zijn afbeeldingen aangebracht tot op de segmentboog van de onderliggende ramen. De afbeeldingen in sectieltegels vertegenwoordigen verschillende landen, per travee is een wereldbol afgebeeld, geflankeerd door wapenschilden van Griekenland, Turkije, Rusland, Oostenrijk, Zwitserland, Italië, Duitsland, Frankrijk, Spanje, Portugal, Engeland, Denemarken, Zweden, en Noorwegen. In de middenrisaliet is een ingang gemaakt. In de topgevel een rondboograam waarboven een sculptuur van een gevleugeld wiel is geplaatst, het oude symbool van de Nederlandse Spoorwegen. De top is afgewerkt met een natuurstenen band. Verspreid in het dakvlak enkele dakkapelletjes met houten betimmering. Het linkergeedeelte, dat van de hoofdmassa wordt gescheiden door een brandmuur, heeft op de begane grond staande ramen met een kleine roedenverdeling, op de verdieping grotere ramen. Het plat dak van het uitstekend gedeelte heeft een balustrade. De hoeken bekroond met schelpmotief.

Het douanekantoor is drie traveeën breed en heeft per travee een samengesteld raam van drie rechthoekige ramen onder een doorlopende lijst met daarboven drie getoogde bovenlichten met een kleine roedenverdeling, samengevat onder een segmentboog. In het midden een moderne ingang met luifel, bekroond door een topgevel. De zijgevel heeft alleen op de begane grond twee ramen, in een smallere uitvoering als voor. Verder is de gevel blind. De achtergevel van dit kantoor heeft een aantal rechthoekige ramen als in de voorgevel waarvan de bovenlichten een kleine roedenverdeling hebben. Boven de deuren enkele metalen lateien. In het middendeel liggen de grote samengestelde ramen in verdiepte vlakken. Deze vlakken hebben aan de bovenzijde segmentbogen met natuurstenen aanzet- en sluitstenen en worden omlijst door geprofileerde strengperssteen. Meer naar het oosten toe zijn boven de ramen natuurstenen lateien aangebracht, erboven segmentbogen in het metselwerk. Boven smalle deuren zijn resten van opschriften ("mannen" en "vrouwen") leesbaar. De zijgevel aan het rechteruiteinde van het station heeft op de hoeken lagere uitspringende bouwmassa's met deuren op de begane grond en daarboven enkele kleine ramen die ten opzichte van elkaar verspringen.

In het interieur zijn belangrijke delen van de oorspronkelijke toestand bewaard gebleven. Het middendeel van de hoofdmassa is nu ingericht als restaurant, in het voorste gedeelte is schoon metselwerk in rode strengperssteen, tot lambriseringshoogte betegeld met groen-turquoise geglazuurde tegels uit de bouwtijd zichtbaar. Pilasters in rode strengperssteen op een hardstenen voet dragen scheibogen, eveneens uitgevoerd in rode strengperssteen. In de ruimte daarachter zijn ramen naar de perrons met kathedraalglas in de bovenlichten aanwezig. De klok (verplaatst) bestaat uit sectieltegels. (Andere sectieltegeltableaus met voorstellingen van zon en maan zijn ondermeer in het douanegebouw bewaard gebleven). Achter de bouwmassa liggen de overkapte perrons en sporen, door tunnels met elkaar verbonden. De perrons lopen zowel aan oost- als aan de westkant tot buiten de bouwmassa van het station door. Aan de straatkant afgescheiden door een glaswand met metalen kozijnen op een bakstenen muurtje. Tegen de achterzijde van het stationsgebouw ligt het eerste perron onder zadeldak op een geklonken vakwerk portaalspant. De staanders tegen de achtergevel van het station hebben een natuurstenen voet, de losstaande staanders op het perron zijn geheel in ijzer uitgevoerd. Ter plekke van de trappartijen zijn lichtkappen aangebracht. Ter hoogte van het restaurant twee brede trappen, samenkomend bij één trap, naar de perrons weer in twee trappen gesplitst. Allen uitgevoerd in graniet. De tunnel wordt overkluisd door bakstenen troggewelfjes op

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ijzeren liggers, ondersteund door bredere ijzeren balken. De wanden van het trappenhuis zijn in witte strengperssteen uitgevoerd, de afgeronde hoeken bekleed met graniet.

Het middenperron (van tweede en derde spoor) heeft een overkapping van een flauw hellend zadeldak, uitgevoerd in hout op geklonken ijzeren portaalspanten. Op het perron staan enkele gebouwtjes waaronder een perronwachtershuis, uitgevoerd in vakwerk van verblendsteen in ijzer. Van het seinhuis P is het bouwvolume nog aanwezig tussen tunneltrappen en perronoverkapping. Thans in gebruik als onderkomen voor de perrondienstleiding.

Waardering.

Het stationsgebouw met overkappingen, perronbebouwing en onderdoorgangen is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als uitdrukking van een sociaaleconomische, technische en typologische ontwikkeling. Daarnaast heeft het architectuurhistorische waarde vanwege stijl en de op het karakter van grensstation toegesneden decoratieve toevoegingen. Het heeft ensemblewaarde als essentieel onderdeel van het gehele stationscomplex. Het is relatief gaaf bewaard gebleven.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Transport
Transport
Transport

Functie

Stationsgebouw
Perrongebouw
Stationsoverkapping

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 526021

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82711/186

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Roosendaal Roosendaal Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Roosendaal

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Apartement aanduiding Grondperceel
Roosendaal en Nispen B 6966

Omschrijving**

Inleiding.

SEINBRUG uit het eerste kwart van de twintigste eeuw.

Omschrijving.

Seinbrug, bestaande uit een ligger met geklonken vakwerkspant op staanders in vakwerk. Boven op de ligger een tweetal seinen. Bediening geschiedt door middel van trekdraden, vanuit handelinrichting in seinhuis B.

Waardering.

De seinbrug met trekdraden is van algemeen belang. Het object is van cultuurhistorisch en industrieel archeologisch belang als uitdrukking van een technische en typologische ontwikkeling. Het is een belangrijk onderdeel van het geheel. Het is zeldzaam als enig overgebleven seinbrug in situ in Nederland.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen Transport

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 526022

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	22 april 2002
Kadaster deel/nr	82712/1

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Roosendaal	Roosendaal	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Roosendaal en Nispen	B			8146

Omschrijving**

Inleiding.

Rechthoekige LOCOMOTIEVENLOODS met WERKPLAATS op L-vormige plattegrond uit 1907, naar ontwerp van ir. G.W. van Heukelom. In 1931 zijn enkele wijzigingen gerealiseerd zoals een uitbreiding van de kantoor- en personeelsruimte. De rookkappen werden in 1957 uit de spantenconstructie verwijderd wegens het opheffen van de stoomtractie. In 1979 werd de werkplaats gesloten waarna de loods tot in 1994 voor diverse andere doeleinden gebruikt werd.

Omschrijving.

Grote loods (60 x 35 meter, 16 meter hoog) op rechthoekige plattegrond met tegen de zuidgevel aangebouwde bedrijfsruimten (85 x 25 meter). Het gebouw bestaat uit een hal met op de spantbenen geplaatst en twee treden tellend getrappt dak met afschot. Het gebouw is geheel opgebouwd uit een stalen vakwerkconstructie, gevuld met baksteen in Waalformaat (op de begane grond) en glas. De westelijke gevel heeft zes houten openslaande poorten, in het verlengde van de sporen die tot in de loods lopen. De noordelijke gevel telt zeven traveeën en twaalf vensterassen en heeft op de begane grond rechthoekige ramen, erboven rondboogramen. Alle ramen met metalen kozijnen. De oostgevel heeft twee poorten en in de overige vier vakken rondboogramen. De topgevels bestaan uit grote raampartijen in metalen kozijnen die het gehele vakwerk opvullen. De rijtuigherstelwerkplaats aan de zuidzijde van de loods ter breedte van twee sporen is twee lagen hoog, uitgevoerd in vakwerk met baksteen onder plat dak. In de bakstenen muren zijn twaalf raamassen herkenbaar. Elke travee heeft hier beneden twee gekoppelde staande vensters boven een borstwering. Op de verdieping een gedeeld thermenvenster met ijzeren onderverdeling. Kapconstructie afgedekt met asfaltbekleding op houten ondergrond. Vier driehoekige glazen lichtkappen. De eenlaagse platgedekte aanbouw is tussen de herstelwerkplaats en de locomotievenloods gebouwd en heeft op de begane grond bakstenen gevels met houten ramen met in de bovenlichten een kleine roedenverdeling. Op de verdieping een stalen vakwerk met glaspartijen. Twee hoge schoorstenen zijn hier aangebouwd. Inwendig heeft de loods een overkapping op zeven dubbele stalen vakwerkkniespanen, steeds op 10 meter afstand van elkaar en verbonden door hoofdgordingen in vakwerkconstructie, op de helft van de lengte gekoppeld door secundaire spanten. De hoofdspanten van gegoten ijzer staan op een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gemetselde fundering en zijn vanaf de vloer opgericht. De minder brede kaspanten (20 meter) zijn opgelegd op zware steunberen. Boven de inrijdeuren bevindt zich aan de binnenzijde een ijzeren galerij met balustrade. De vloer is belegd met betonnen stoeptegels en van een bakstenen rand voorzien, ter weerszijden van de spoorstaven. Tussen de spoorstaven is de vloer verdiept tot smeerpuit dan wel onderhoudsgoot. De rijtuigherstelwerkplaats telt acht zware en zes lichte vakwerkspanten. Aan de zijde van de locomotieven loods staan vijf triomfboogvormige portalen met hieronder ingebouwde ruimten als kantoren en opslagruimten. In de zuidwesthoek een betegelde sanitaire ruimte. In de lengte van de herstelwerkplaats een werkgoot.

Waardering.

De locomotievenloods annex rijtuigherstelwerkplaats is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als uitdrukking van een sociaal-economische, technische en typologische ontwikkeling, met name vanwege de constructie met dubbele stalen hoofdspanten en scharnierende opleggingen. Daarnaast heeft het gebouw architectuurhistorische waarde wegens de plaats die het inneemt in het oeuvre van de architect. Het is een inmiddels zeldzaam voorbeeld van een ontwerp waarbij Van Heukelom een vakwerkconstructie in staal combineert met steen en glas en heeft derhalve ook industrieel-archeologische waarde. Het is het enige voorbeeld van een dergelijke rechthoekige loods in het werk van de architect. Het heeft ensemblewaarde als een belangrijk onderdeel van het gehele complex en is een zeldzaam voorbeeld van een locomotievenloods met een voor die tijd bijzondere constructie met een ruime overspanning van 35 meter en een bijzondere lichtheid gecombineerd met een optimaal gebruik van daglicht.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Transport

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument